

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LVI. Quomodo persecutionem adversus Christianos tandem excitaverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

CAPUT LV.

De iniquitate & avaritia Licinii.

HUJUSMODI fuisse constitutiones Licinii. Quid verò opus est recensere quæ in nuptiis aut circa morientes innovavit; vetustas Romanorum leges rectè & sapienter constitutas ausus abolere, & barbaras quasdam atq; immanes planèque illegitimas & iniquas leges illarum loco substituere? Mille præterea exactionum genera adversus subditos excogitavit. Quocirca novas agrorum mentiones adinvenit, ut exigui agri majorem imputaret modum, ob inexplebilem cupiditatem nimiarum exactionum. Ideò rusticorum qui superstites amplius non erant, sed jam pridem obierant, nomina in censualibus tabulis inscribentibus, turpis lucri hinc compendium captans. Neque enim fordida hominis parcimonia ullum habebat modum, nec habendi cupiditatem satietas finiebat. Itaque cum auro & argento & immensa opum copia thesauros suos impleffet, gemens de paupertate sua querebatur, Tantalico quodam morbo vexatus. Quid referam exilia quibus viros innocentes damnavit? Quid bonorum publicationes? Quid nobiles ac præcipuæ dignitatis homines in carcerem abductos, quorum uxores sceleratis quibusdam mancipiis constuprandas dabat? Quid mulieres nuptas, quid virgines recenscam, quibus ipse licet affecta jam ætate, vim inferre tentavit? Nihil opus est in his commemorandis diutius immorari, cum postremorum ejus facinorum gravitas, ut priora hæc levia ac prope nulla videntur, effecerit.

CAPUT LVI.

Quomodo persecutionem adversus Christianos tandem excitaverit.

DENIQ; eò furoris processit, ut Ecclesiis bellum inferret, ipsosq; Episcopos adoriretur, quos maximè sibi adversos esse intelligebat, pro inimicis habens eos qui maximi Deoque carissimi Imperatoris amici essent. Ob quam præcipuè causam furorem suum in nos exciuit, à reclamatione desciscens. Nec exemplum eorū qui ante ipsum Christianos fuerant persecuti, in memoriam sibi revocavit; nec illorum quorum ob impia facinora ultor ipse atque extirpator fuerat constitutus. Nec animo & cogi-

A

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΕ.

Περὶ τῆς Λικινίου αἰσχρῶς ἐπινοηθείσης.

ΤΟΙΑΥΤΑ Λικινίου αἰ διατάξεις, τῆς τῶν πατρῴων γάμων ἀπὸ καινοδωμίας ἀπαρθηθείσης; ἢ τῶν ἐπιτοιαύτων τοῦ βίου μεταλλάξεως νεωτερισμῶς; δι' ὧν τὰς παλαιὰς Ῥωμαίων εὐκαίως κειμήλια νόμους ἀπαρθητοῦσιν, βαρβάρως τινὰς καὶ ἀνομιὰς ἀντείστηγε. σκήληεις Ἰπποῦν μισροῦ καὶ τῶν ἰσθηκῶν. ἔθεν ἀναμετρήσιμος ἐπινοήσας, ὡς ἀνὰ πλείονα τῶν μέτρων λογίζοιτο τὴν ἐλαχίστην, δι' ἀπλησίαν ἀπειθήων εἰς πρῶτον ἔθεν τῶν κατ' ἀρχὰς μηκέτι ὄντων ἀνθρώπων ἀπέπαλαι δ' ἐν νεκροῖς κειμήλιον, ἀναρῶν φασ ἐποίητο. αἰσχρὸν αὐτῶν κερδοῦσιν τε ποιεῖσθαι ἄξιον. ἔγδ' εἶχεν αὐτῶν μέτρον ἢ μισροῦ λογία. ἔδ' ἢ ἀπλησία κόρῳ ἀπειθήσει δὴ πάντα πληρώσας χρεῖσά καὶ ἀναρῶν ματῶν τ' ἀπείρων πλῆθει, σέων ἀπώδουσι πτωχίαν. Ταυταλείω πάθει τὴν ψυχὴν ἀχόμῳ. οἷας δ' ἐφείδε κατὰ τῶν μισροῦ κηκότων ὑπεροχῆς τιμωρίας. οἷας ὑπεροχῶν δημοῦσι. οἷας ἐπαρῶν ἀξιοῦσιν ἀνδρῶν ἀπαγωγῆς. ὧν τὰς κλειδίας, μαρτυρῆς οἰκέταις ἐφ' ὑβρί πρῶτος αἰσχρῶς παρῶν δίδε. ὅσαι δ' αὐτῶν καὶ πρῶτος τὸ σῶμα πεπαλαιωμένος, γυναιξὶν ὑπὸ τῶν παρθένοις τε κόρῳ ἐπεχειρεῖ. ἔδ' ταυτα χρεῶν μηκύνει, τῆς τῶν ἐχάτων ἀπὸ πρῶτων ὑπεροχῆς σμικρὰ τὰ πρῶτα καὶ τὸ μὲν διτοδείξασθαι.

D

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΖ.

Ὅτι διαβῶν ποιῆσαι λογίων ἐπιχειρεῖ.

ΤΟ γὰρ τέλος αὐτῶν τῆς μανίας κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν ὀπλίζοιτο. Ἰππὸς τῶν ἐπιτοιαύτων ἐχώρει, ἔς ἀνὰ μάλιαν ἐπινοηθείσας ἔωρα. καὶ ἐχθρῶς ἠγάτο τὰς τῶν φιλικῶν καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ Φίλιππῳ. δι' ἣν μάλιαν κατ' ἡμῶν τὸν θυμὸν ἀξιώσας, τῆς σφῶρον παρηνωμιῶν ἔτε τῶν μισροῦ τῶν πατρῴων χρεῖστας ἐκδημιῶν τῶν ἐν τῶν κατέβαλετο, ἔδ' ὧν αὐτῶν ἀπὸ τῆς τιμωρῆς δι' αἰς μετῆλθον ἀσέβειας κα-

ἴσθη δ' ὡν αὐτόπης γέγονεν. αὐτοῖς ᾤδα-
λαδῶν ὄμμασι τὸν πρῶτος ἀπὸ τῶν κακῶν
ὅς τις ποτε ἦν ἐκείνῳ, θεηλάτῳ μάλιστα
πληγῆτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΖ.

Ὅτι μαξιμιανὸς οὐκ ἔτι ἐξ οὐκλήκει δαμασκού, ὑπὲρ
χριστιανῶν ἔγραψεν.

Ἐπειδὴ γὰρ τῶν ἐκκλησιῶν κατήχετο πο-
λορκίας ὄδῳ, πρῶτος τε τὴν ἑαυτοῦ ψυ-
χὴν δικαίων καὶ θεοσεβῶν ἐνεφύρεν αἵμασι,
ἵνα ποτε μὴ αὐτὸν μετῆγεθῆ τιμωρία.
ὅθεν αὐτῆς αὐτῆς καλαξέαυδρη Σεραπείδα, καὶ μέ-
γιστα ψυχῆς ἀπορροήματα. ἀφ' ἧς μὲν γὰρ αὐ-
τῆς μετὰ τῶν ἀπορροήτων ἔσώματῳ
δύσασαις γίνεσθαι. εἰς ἔλκῳ ἐν βαθεῖσιν σπει-
γῶδες καὶ τῶν ἀνιάλῳ νομῆτῳ τῶν ἐνδο-
τάτω ἀπλάγχων ἀφ' ὧν ἀλεξιόν τι πληθῆ
σικωλῆκων βρυνεῖν, θανατῶδῃ τε ὀδμῆν ἀποπ-
κῆν. ἔπειτα οὐκ ἔτι τῶν Σωματῶν ἐκ πολυ-
πλοκίας εἰς ὑπερβολὴν πληθεύει τιμωρίας με-
τέδωκῆτῳ ἦν τότε καλασαπέσαν, ἀφόρη-
τον καὶ Φρικλοτάτην τοῖς πλησιάζουσι παρέχειν
τὴν θῆραν φασί, καὶ δὴ τοσούτοις παλαιῶν κα-
κῶν, ὅτε ποτε σιωαῖς θῆσαν τῶν κατὰ τῶν ἐκ-
κλησιῶν τελομημένων αὐτῶ λαμβάνει. κα-
ταπαύει τῶν Θεῶν ἔξομολογησάμεν, τὸν καὶ
τῶν χειμῶν ἀποπαύει διωσμῶν. νόμοις τε καὶ
ἀνατάμασι βασιλικῶν, τὰς ἐκκλησιῶν αὐ-
τῶν οἰκοδομῆν ἐπισπέρχει. τὰ τε σιωήθη
περὶ αὐτῶν, εὐχὰς ὑπὲρ αὐτῶ ποιούμενας
διακελεύετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΗ.

Ὅτι μαξιμιανὸς διαζῆας χριστιανῶν, ἐξ οὐκ ἔτι
ἐκρύπτετο.

Ἀλλ' ὁ μὲν ἔτι διωγμῶ κατὰρξας, τοιαύ-
τῳ ὑπέγεγε δίκην. τῶν δ' αὐτόπης ὁ
πρῶτος ἔλογε δηλῶμεν, γεγωνῶς, καὶ ταύτ'
ἀκριβῶς διειδὼς τῆ πείρα, λήθην ἀθρόως
ἀπάντων ἐποιεῖτο. ἔτε τὴν καὶ τῆ προτέρη ποι-
νῆ ἀνεῖλεας τῆ μνήμη, ἔτε τὴν ἐκ τῆ δευτέ-
ρης τιμωρῶν δίκην. ὅς δὴ καὶ αὐτὸς ὑπερβα-
λέσθαι τὸν πρῶτον ὡς ἐν κακῶν πεφιλολι-
μημένος ἀγῶνι, καινοτέρων τιμωριῶν εὐρέσει
κατ' ἡμῶν ἐκαλλωπίετο. ὅσα ἀπῆρχει γέν
αὐτῶ πρῶτος καὶ σίδηρος καὶ ἀπορροήματα, καὶ δὲ γε
ἀθροῦς ἀγροῖ καὶ θαλάσσης βυθῶν, ἡδὴ τῶ ἀπορ-

tatione recoluit ea quorum ipse specta-
tor extiterat; tunc cum illum omnium
malorum antesignanum, quisquis ille
tandem fuit, inflictâ divinitus plagâ
percutsum suis ipse oculis confpexit.

CAPUT LVII.

Qualiter Maximianus fistuloso ac verminante
ulcere perdomitus, pro Christianis
legem scripserit.

NAm cum hic Ecclesias oppugnare
exorsus fuisset, primusq; iustorum
ac Dei cultorum cædibus animum suū
contaminasset; merito eum divina ultio
corripuit, ab ipsis exorsa carnibus, & ad
animam usq; progressa. Repente enim
in medio occultiorum corporis partiū
abscessus ei nascitur: ulcus deinde in
imo fistulosum. Utriusque insanabilis
morfus intima viscera depalcebat. Ex
his incredibilis vermium multitudo
scaturiens, letalem exhalabat foetorem.
Quippe illi tota corporis moles, ob ni-
miam alimentū copiam in immensam
quandam pinguedinem conversa erat:
quæ tunc temporis in tabem soluta, hor-
rendum & intolerabile spectaculum ad-
stantibus præbuisse fertur. Tot igitur
quassatus malis, tandem intelligere cœ-
pit quæ contra Ecclesiam scelera admi-
sisset. Posthæc errorem suum Deo con-
fessus, persecutionem Christianorum
cohibere; & regalibus edictis ac legi-
bus emissis, Ecclesias eorum quantocius
ædificari, ipsiq; Christianos sacra sua
solito more peragere, & pro Imperato-
re preces ad Deum fundere jubet.

CAPUT LVIII.

Qualiter Maximinus Christianorum persecu-
tor, fugiens seruili habitu sese occultauerit.

Verum hic quidem qui persecutio-
nis auctor fuerat, huiusmodi pœ-
nas luit. Is verò de quo nunc loquimur
Licinius, qui horum testis ac spectator
extiterat, & qui cuncta accurate expe-
rientia ipsa docente cognoverat; repen-
tè omnium oblitus, ne c supplicii priori
huic irrogatum animo reputavit, nec
quas divina iustitia de posteriore altero
sumplerat pœnas. Qui quidē cum prio-
rem illum tanquam in quodam scelerū
certamine superare ambitiosè cõtende-
ret, novorum adversus nostros suppli-
ciorū invētionē gloriabatur. neq; enim
ignis aut ferrum; non clavorum suffixio-
nes; non bestiarum laniatus, nec maris
altissimi gurgites ei suffecerunt. Sed

